

Splošni pregled

† **Janez Trdina.** Dne 14. julija je umrl v Novem mestu profesor Janez Trdina, star 75 let. Dasi je torej dosegel rajni Trdina visoko starost in je baje že dalje časa bolehal, nam je došla vest o njegovi smrti vendar povsem nepričakovano. S čudovito mirno roko je pisal Trdina še zadnje čase, in kdor je videl njegove goste vrste s tistimi drobnimi, a vendar razločnimi črkami, si ni mogel misliti, da bi izvila še tako kmalu smrt pero tej sigurni roki.

Čudno! Skoro pozabljen je že bil, kajti leta in leta je živel tiho tam doli med svojimi dragimi Dolenjci, ne da bi se bil kdo zmenil zanj, a ko smo se ga zopet spomnili, ko smo začeli zopet pisati o njem, se je ločil od nas! Kakor bi mu ne prijalo vse ono slavlje, ki ga je bil deležen ob svoji petinsedemdesetletnici! No, vsekakor bi bil zaslužil vso tisto čast in priznanje že mnogo prej! Morda bi tudi na njegovo petinsedemdesetletnico nihče ne bil mislil, če bi ne bil dal sam znamenja, da še živi. „Ljubljanski Zvon“ si šteje v nemalo zaslugo, da je Trdina po njegovi inicijativi prijel še enkrat za pero. Bil je rajnik sploh goreč prijatelj našega lista, dokaz za to so razna njegova pisma, zlasti pa dejstvo, da mu je naklonil prekrasno zapuščino, prepustivši nam svojo avtobiografijo, ki obsega 16 lastnoročno pisanih pisem.

Umrl Janez Trdina je bil kremenit značaj, velik rodoljub, odločen svobodnjak in pisatelj, kakršnih je malo rodila slovenska zemlja. Najbolj čudno je pri njem to, da se je on, rojen Gorenjec, znal tako poglobiti v dušo Dolenjca, znal tako prilastiti si način njegovega mišljenja, čuvstvovanja in izražanja. V vseh njegovih spisih ni nič gorenjskega, ne jezik, ne vsebina! O tej karakteristični potezi v njegovih delih bi se dala napisati cela študija!

Bodi blagemu možu lahka slovenska zemlja, ki jo je v življenju tako goreče ljubil!

Ferijalno društvo „Prosveta“, katerega plodonosno, od lepih idej prošnjeno delovanje že dalje časa opazujemo z odkritosrčnim zadovoljstvom, je priredilo ob veliki Prešernovi veselici v Mestnem domu predavanje o Prešernu, ki je nudilo udeležnikom mnogo izrednega užitka. Govoril je o Prešernu gosp. cand. phil. Pavel Grošelj. Z markantnimi potezami nam je naslikal Prešernovo zunanje in notranje življenje, očrtal nam njegovo dobo in razmere, v katerih je živel, dokazal veliko vrednost njegovih poezij ter označil pomen njegov za nas Slovence. Govorniku je bil z ozirom na tuje goste, ki so bili potrebni počitka, čas kratko odmerjen, zato se je omejil na najpotrebnejše, in vendar ni bilo v njegovem predavanju nobene vrzeli; podal nam je polno novega, dozda neznane iz Prešernovega življenja. Pač so nemara njegove besede tudi skelele, a skelele so samo tam, kjer ne ljubijo resnice, ne ljubijo tudi Prešerna — dasi jih je zadnje dandanes sram priznati. Kot komentar so služile predavanju mnoge lepe skioptiške slike, katerih zadnja (Prešernov spomenik) je jako primerno opozorila na sledečo veliko veselico ter vzbudila nepopisno navdušenje. „Prosveta“ je lahko ponosna na to svojo prireditev!

Velika Prešernova veselica, ki se je na korist fondu za Prešernov spomenik vršila dne 16. julija v ljubljanski „Zvezdi“, je v moralnem in gmotnem oziru prekrasno uspela. Največja zasluga za ta uspeh gre narodnim damam ljubljanskim, ki so pod energičnim in spretnim vodstvom gospe Franje dr. Tavčarjeve in